

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1893, kl. 5 e. m.

Memorial, med anledning af kamrarnes olika beslut i fråga om ny instruktion för Riksdagens revisorer af stats-, banko- och riksgäldsverken.

I utlåtande n:o 5 hade sammansatta stats- och bankoutskottet med anledning af en af herr *H. Tamm* inom Första Kammaren väckt motion (n:o 14) hemställt:

dels i mom. a),

att Riksdagen måtte antaga följande

Instruktion för Riksdagens revisorer af stats-, banko- och riksgäldsverken.

Gemensamma bestämmelser.

§ 1.

Riksdagens revisorer skola för den dem enligt 72 § riksdagsordningen åliggande granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning sammanträda i Riksdagens hus i Stockholm hvarje år den 1 oktober, eller, om helgdag då inträffar, dagen der-
efter.

§ 2.

Vid revisorernas första sammanträde, hvartill kallelse bör af fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdas genom kungörelse i tidningar, föres ordet, intill dess ordförande valts, af den af revisorerna, som bevisat de flesta statsrevisioner, och, om två eller flere revisorer deltagit i lika många revisioner, af den bland dem, som är till lefnadsåren äldst.

Sedan revisorerna styrkt sin behörighet, och ordförande blifvit vald och intagit sin plats, anställas val af vice ordförande.

Båda valen skola ske med slutna sedlar. Vid lika röstetal skilje lotten.

§ 3.

Om under revisorernas öfverläggningar skiljaktiga meningar uppstå och omröstning begäres, skola revisorerna till protokollet afgifva sina röster med afgörande röst för ordföranden, då rösterna äro lika; hvarje revisor dock obetaget att mot beslutet anmäla reservation.

§ 4.

Till befordran af revisionsförrättningens skyndsamma gång kunna revisorerna sammanträda på afdelningar för ärendenas beredning; dock skall hvarje af sådan afdelning väckt förslag till afgörande föredragas i plenum.

För öfrigt ega revisorerna att i särskild arbetsordning närmare bestämma sättet för och fördelningen af arbetet vid årets revisionsförrättning.

§ 5.

Revisorerna må åt sig utse sekreterare, en för stats-, en för banko- och en för riksgäldsverket, äfvensom kameral- och kanslibiträden till det antal, som finnes erforderligt, samt nödig vaktbetjening.

De af revisorerna antagne tjänstemän och betjente åtnjuta arfvoden, hvilkas belopp bestämmas af revisorerna samt utbetalas af riksgäldskontoret.

§ 6.

Öfver revisionsförrättningen skola revisorerna afgifva berättelser, särskildt angående statsverket, särskildt angående riksbanken och särskildt angående riksgäldskontoret.

Om tryckning, offentliggörande och öfverlemnande till näst sammanträdande Riksdag och revisorer af dessa berättelser jemte dertill hörande förklaringar stadgas i riksbankens och riksgäldskontorets reglementen.

§ 7.

Revisorerna skola vid sin förrättning noggrant iakttaga hvad regeringsformen, riksdagsordningen och denna instruktion samt de för fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gällande ansvarighetslagar och öfriga stadganden innehålla; och skola revisorerna hålla tyst och förtegardt hvad enligt Riksdagens beslut eller ingångna aftal eller för öfrigt enligt sakens natur bör vara tyst rörande enskildes affärsförhållanden till kronan, riksbanken eller riksgäldskontoret.

§ 8.

Revisorerna ega att, om de finna sådant för behörigt fullgörande af den dem åliggande granskningsskyldighet erfordras, samfäldt eller genom någon sin afdelning eller genom särskildt utsedde delegerade företaga besök hos eller resa till allmänt verk eller inrättning inom eller utom hufvudstaden.

Beslut om sådant besök skall endast i plenum kunna af revisorerna fattas.

§ 9.

Uppkommer, sedan lagtima Riksdag är afslutad och innan revisorerna sammanträdt, hinder för revisor att deltaga i revisionen, bör han derom göra anmälan hos Riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret; och skola fullmäktige ofördröjligen inkalla den närmast i ordningen varande suppleanten.

På enahanda sätt förfares, då för inkallad suppleant hinder uppkommer.

Behöfver revisor under pågående revision ledighet, eger han derom göra framställning hos revisorerna. Ledighet må dock ej beviljas för längre tid än en vecka; är längre ledighet behöflig eller uteblifver revisor utöfver en veckas tid, skall suppleant inkallas för den återstående tiden af revisionsförrättningen.

§ 10.

Hvarje revisor eger att under revisionsförrättningen åtnjuta traktementet med 10 kronor om dagen afvensom resekostnadsersättning i likhet

med Andra Kammarens medlemmar; och skola dessa traktamenten och resekostnadsersättningar utbetalas af riksgäldskontoret.

Resekostnadsersättning tillkommer icke revisor, som i egenskap af riksdagsman eller i följd af annat allmänt uppdrag under den tid, revisionen pågår, vistas å revisionsorten samt för sådant uppdrag åtnjuter dylik ersättning. Om revision eger rum under pågående riksdag, må icke heller den ledamot af revisionen, som tillika utöfvar riksdagsmannakallet och därför åtnjuter arfvode, vara berättigad att i egenskap af revisor uppbära traktamente.

§ 11.

Utom de af revisorerna fastställda arfvoden till sekreterarne samt kamental-, kansli- och vaktbetjeningen må revisorerna på riksgäldskontoret anvisa ersättning för inköp af papper, skrifmaterialier och andra dylika utgifter, för annonser om revisorernas sammanträden samt för de kostnader, som kunna föranledas af verkställda resor.

Särskilda bestämmelser.

1. *Angående revision af statsverket.*

§ 12.

Revisorerna skola tillse, att dem i behörig ordning tillhandahållas:

a) de för år afslutade, af föregående revisorer icke granskade räkenskaper jemte tillhörande sammandrag öfver alla medel, som tillkommit genom allmänna bidrag eller till statens verk och inrättningar annorledes influtit;

b) de af statskontoret samt af alla öfriga vederbörande verk och myndigheter i föreskrifven ordning afgifna årsberättelser öfver tillståndet och styrelsen af de under deras förvaltning stående delar af statsverket; samt

c) alla de kongl. bref, protokoll och handlingar, på hvilka nämnda räkenskaper och berättelser grunda sig.

§ 13.

Skulle en eller flere af de till statsrevisionen hörande räkenskaper och handlingar befinnas ofullständiga eller icke hafva undergått revision i kammarrätten, böra revisorerna det oaktadt underkasta äfven dessa räkenskaper och handlingar den granskning, som omständigheterna medgifva.

§ 14.

Vid revisionen af statsverket skola revisorerna efterse och granska, huruvida utgifterna öfverensstämma med stat och författningar samt huruvida de af Kongl. Maj:t meddelade beslut, på hvilka gjorda utbetalningar grunda sig, äro försedda med vederbörlig kontrasignation.

Vidare skola revisorerna tillse, om inkomsterna på rätta tider och till rigtiga belopp influtit i statens kassor; huru vederbörande, åt hvilka kontrollen öfver kronouppbördens anförtrotts, fullgjort sina skyldigheter; hvilka åtgärder blifvit vidtagna med afseende på möjligen inträffade proprietälsbalanser; och i öfrigt allt, som till ett tillförlitligt omdöme om statsverkets tillstånd och förvaltning kan anses erforderligt; och böra revisorerna, utan att, så vidt omständigheterna medgifva, förbigå detaljerna, hufvudsakligen granska dispositionerna, förvaltningen och resultatet på det hela.

§ 15.

Finna revisorerna sig för sina göromål behöfva af någon Konungens embetsman eller af något statens verk eller inrättning inhemta muntlig eller skriftlig upplysning, begäre genom sin ordförande hos statsministern eller, om denne är tjänstledig, hos statsrådets äldste i tjänst varande ledamot Konungens befallning till vederbörande att meddela den äskade upplysningen.

§ 16.

Den berättelse, som revisorerna, jemlikt § 6 här ofvan, skola upprätta öfver revisionen af statsverket, skall åtföljas af tabeller till jemförelse mellan statsinkomsternas beräknade och influtna belopp under revisions-

året samt mellan de i stat uppförda anslagen och de verkliga utgifterna för samma tid, utvisande öfverskott eller brist på hvarje titel och på det hela.

I denna berättelse skall äfven anmälas:

a) om revisorerna finna något af Riksdagen fastställt anslag vara öfverskridet eller draget till annat ändamål än det af Riksdagen föreskrifna;

b) hvad i öfrigt är att erinra vid statsförvaltningen; och

c) om, sedan revisorerna begärt Konungens befallning till embetsman eller styrelse att gå revisorerna till handa med begärd upplysning, sådan befallning icke blifvit meddelad, eller om revisorerna anse någon sin rättighet såsom Riksdagens ombud på annat sätt vara för nära trädd.

§ 17.

Berättelsen öfver revisionen af statsverket skall upprättas i två exemplar, af hvilka det ena skall öfverlemnas till Konungen och det andra till fullmäktige i riksgäldskontoret.

2. Angående revision af riksbanken.

§ 18.

Revisorerna ega att vid sitt första sammanträde mottaga följande berättelser, nemligen:

a) af bankofullmäktige dels om bankens tillstånd, rörelse och förvaltning i dess helhet och dels angående Tumba pappersbruk; samt

b) af styrelsen öfver afdelningskontoren om dessa kontors rörelse och förvaltning.

Öfriga för revisionen erforderliga handlingar tillhandahållas revisorerna i riksbanken.

§ 19.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksbankens tillstånd i alla dess delar samt huru densamma blifvit styrd och förvaltd efter den tid, som senast församlade revisorers och bankoutskotts granskning omfattat;

b) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige och styrelseledamöter vid afdelningskontoren samt bankens embets- och tjänstemän stält sig de

för detta verk gällande lagar, ordningar, stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat hvad dem för öfrigt ålegat eller varit anförtrodt;

c) att, derest något skulle finnas vara försummadt eller eljest kräfva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och derjemte anmäla förhållandet hos Riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande af behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, böra vidtagas;

d) att dessutom till laga beifran af vederbörande befordra så beskaffade förseelser af fullmäktige och styrelseledamöter vid afdelningskontoren, att revisorerna anse åtal med anledning deraf böra ofördröjligen anställas;

e) att öfver sådana frågor, om hvilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

f) att, om anledning dertill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i frågor om tjänsters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 20.

Revisorerna vare det förbjudet att ingå i något slags disposition af bankens medel.

§ 21.

Den berättelse, som revisorerna, jemlikt § 6 här ofvan, skola upprätta öfver revisionen af bankverket, skall innehålla upplysning om bankens ställning samt uppgift dels om något varit att erinra mot dess förvaltning och dels om revisorerna för sin del anse ansvarsfrihet böra beviljas fullmäktige i riksbanken.

§ 22.

Den i näst föregående paragraf omförmälda berättelsen skall af revisorerna öfverlemnas till fullmäktige i riksbanken.

3. Angående revision af riksgäldskontoret.

§ 23.

Revisorerna ega att vid sitt första sammanträde af fullmäktige i riksgäldskontoret mottaga fullmäktiges berättelse om detta verks tillstånd och förvaltning i dess helhet.

Öfriga för revisionen erforderliga handlingar och räkenskaper skola på requisition tillhandahållas revisorerna, värdehandlingar dock endast i riksgäldskontoret.

§ 24.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksgäldskontorets tillstånd i alla dess delar samt huru detsamma blifvit styrdt och förvaltadt efter den tid, som senast församlade revisorers och statsutskotts granskning omfattat;

b) att härvid undersöka, om detta verk kommit i behörigt åtnjutande af de åt detsamma anvisade inkomster och tillgångar samt om verkställda utbetalningar varit öfverensstämmande med gällande beslut och föreskrifter;

c) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige samt riksgäldskontorets embets- och tjenstemän stält sig de för detta verk gällande stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat hvad dem för öfrigt ålegat eller varit anförtrodt;

d) att, derest något skulle finnas vara försummadt eller eljest kräfva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och derjemte anmäla förhållandet hos Riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande af behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, anses böra vidtagas;

e) att dessutom till laga beifran af vederbörande befordra så beskaffade förseelser af fullmäktige, att revisorerna anse åtal med anledning deraf böra ofördröjligen anställas;

f) att öfver sådana frågor, om hvilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

g) att, om anledning dertill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i fråga om tjensters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 25.

Med undantag af de i ofvanstående §§ 5 och 11 omförmälda arvoden och ersättningar må revisorerna icke ingå i något slags disposition af riksgäldskontorets medel.

§ 26.

Den berättelse, som revisorerna, jemlikt § 6 här ofvan, skola upprätta öfver revisionen af riksgäldskontoret, skall innehålla upplysning om riks-

gäldskontorets ställning samt tillkännagifvande, dels om något varit att erinra mot dess förvaltning och dels om revisorerna för sin del anse ansvarsfrihet böra beviljas fullmäktige i riksgäldskontoret.

§ 27.

Den i näst föregående paragraf omförmälda berättelsen skall af revisorerna öfverlemnas till fullmäktige i riksgäldskontoret.

dels i mom. b),

att Riksdagen, vid bifall till utskottets hemställan under mom. a), må upphäfva de nu gällande instruktionerna för Riksdagens revisorer af statsverket enligt kongl. kungörelsen den 17 maj 1867 med deri sedermera verkställd ändring enligt kongl. kungörelsen den 25 maj 1869, af riksbanken enligt kongl. kungörelsen den 29 maj 1874 med deri sedermera verkställd ändring enligt kongl. kungörelsen den 19 maj 1876 samt af riksgäldskontoret enligt kongl. kungörelsen den 22 maj 1868 med deri sedermera verkställd ändring enligt kongl. kungörelsen den 19 maj 1876, äfvensom det enligt kongl. kungörelsen den 13 juli 1887 till nämnda instruktioner fogade tilläggsstadgande;

och dels i mom. c),

att Riksdagen må vid anmälan hos Kongl. Maj:t af Riksdagens beslut vid mom. a) och b) anhålla om offentliggörande af den nya instruktionen i vanlig ordning.

Vid behandlingen inom kamrarne af dessa utskottets hemställanden hafva kamrarne, enligt utskottet meddelade protokollsutdrag, fattat följande beslut:

Första Kammaren:

vid mom. a):

§ 1 godkändes;

§ 2 godkändes med den ändring, att ordet »statsrevisioner» utbyttes mot »riksdagarne» och ordet »revisioner» mot »riksdagar»;

§§ 3 och 4 godkändes;

§ 5 godkändes med tillägg af ett tredje stycke med enahanda lydelse som § 5 i nu gällande instruktion för Riksdagens revisorer i hvad som rör deras befattning med statsverket;

§§ 6 och 7 godkändes;

§ 8 godkändes med tillägg af ett tredje stycke, så lydande:

»Om revisorererna besluta besök hos eller resa till sådant utom hufvudstaden beläget verk eller inrättning, som hör till statsverket, böra revisorererna hos statsministern eller, om denne är tjänstledig, statsrådets äldste i tjänst varande ledamot före resans anträdande härom göra anmälan»;

§§ 9—11 godkändes;

§ 12 godkändes med den ändring, att mom. a) erhöi följande lydelse:

»a) de för år afslutade, af föregående revisorer icke granskade räkenskaper öfver alla medel, ordinarie eller extra ordinarie, som genom allmänna bidrag tillkommit eller genom traktater med främmande magter riket tillflutit»;

§§ 13—15 godkändes.

§ 16 godkändes med den ändring, att sista stycket, börjande med orden »I denna berättelse» och slutande med orden »för nära trädd», utbyttes mot ett stadgande af samma lydelse som det, hvilket innefattas i § 7 mom. 2 af nu gällande instruktion för Riksdagens revisorer i hvad som rör deras befattning med statsverket;

§§ 17—27, öfverskrifterna och rubriken godkändes.

Utskottets i mom. a) gjorda hemställan förklarades besvarad genom kammarens beslut vid föredragning af instruktionsförslagets särskilda delar;

vid mom. b):

Utskottets hemställan bifölls med den ändring, att orden »vid bifall till utskottets hemställan under mom. a)» utbyttes mot orden »vid antagande, med anledning af den i ämnet väckta motionen, af instruktion för Riksdagens revisorer af stats-, banko- och riksgäldsverken»;

samt vid mom. c):

utskottets hemställan bifölls.

Andra Kammaren:

biföll hvad utskottet hemställt.

1:o.

Enligt 63 § riksdagsordningen åligger det utskottet att söka sammanjemka kamrarnes olika beslut; och utskottet har trott sig finna en möjlig-

het dertill genom att till behandling upptaga kamrarnes skiljaktiga beslut såsom en helhet. Till ett dylikt förfarande har utskottet för öfrigt funnit anledning i det förhållande, att de af Första Kammaren beslutade ändringar i den föreslagna instruktionen alla — med undantag af ändringen i § 2 — hafva det gemensamt, att de hvila på samma grund.

De af Första Kammaren vidtagna ändringar i §§ 8, 12 och 16 innebära icke annat än hvad som för närvarande är stadgad och tillämpas, på grund hvaraf utskottet ansett, att Andra Kammaren torde kunna biträda de af Första Kammaren sålunda antagna förändringarna. Hvad deremot angår det af sistnämnda kammare beslutade tillägget till § 5, har utskottet velat fästa uppmärksamheten derpå, att detta stadgande, som återfinnes i gällande instruktion rörande revisionen af statsverket, icke har någon betydelse för frågan om revisorernas befogenhet eller revisionens omfattning, utan torde hafva tillkommit för att försäkra revisorerna om tillgång till fullständiga och pålitliga upplysningar. Men då otvifvelaktigt är, att den föreslagna instruktionen, äfven utan ifrågavarande stadgande, lemnar revisorerna tillfälle att lätt erhålla alla erforderliga upplysningar, torde Första Kammaren kunna biträda Andra Kammarens beslut med afseende på § 5.

Beträffande § 2 torde Första Kammarens deri beslutade ändring icke vara af beskaffenhet att böra möta motstånd hos Andra Kammaren.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att kamrarne, hvar för sig med frånträdande af hvad de häremot stridande förut beslutit, nu må besluta, att nedan nämnda paragrafer i instruktionen för Riksdagens revisorer af stats-, banko- och riksgäldsverken skola erhålla följande lydelse:

§ 2. Vid revisorernas första sammanträde, hvartill kallelse bör af fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdas genom kungörelse i tidningar, föres ordet, intill dess ordförande valts, af den af revisorerna, som bevisat de flesta riksdagarne, och, om två eller flere revisorer deltagit i lika många riksdagar, af den bland dem, som är till lefnadsåren äldst.

Sedan revisorerna styrkt sin behörighet, och ordförande blifvit vald och intagit sin plats, anställes val af vice ordförande.

Båda valen skola ske med slutna sedlar. Vid lika röstetal skilje lotten.

§ 5. Revisorerna må åt sig utse sekreterare, en för stats-, en för banko- och en för riksgäldsverket, äfvensom kameral- och kanslibiträden till det antal, som finnes erforderligt, samt nödig vaktbetjening.

De af revisorerna antagne tjänstemän och betjente åtnjuta arfvoden, hvilkas belopp bestämmas af revisorerna samt utbetalas af riksgäldskontoret.

§ 8. Revisorerna ega att, om de finna sådant för behörigt fullgörande af den dem åliggande gransknings-skyldighet erfordras, samfäldt eller genom någon sin afdelning eller genom särskildt utsedde delegerade företaga besök hos eller resa till allmänt verk eller inrättning inom eller utom hufvudstaden.

Beslut om sådant besök skall endast i plenum kunna af revisorerna fattas.

Om revisorerna besluta besök hos eller resa till sådant utom hufvudstaden beläget verk eller inrättning, som hör till statsverket, böra revisorerna hos statsministern, eller, om denne är tjänstledig, statsrådets äldste i tjänst varande ledamot före resans anträdande härom göra anmälan.

§ 12. Revisorerna skola tillse, att dem i behörig ordning tillhandahållas:

a) de för år afslutade, af föregående revisorer icke granskade räkenskaper öfver alla medel, ordinarie eller extra ordinarie, som genom allmänna bidrag tillkommit eller genom traktater med främmande magter riket tillflutit;

b) de af statskontoret samt af alla öfriga vederbörande verk och myndigheter i föreskrifven ordning afgifna årsberättelser öfver tillståndet och styrelsen af de under deras förvaltning stående delar af statsverket; samt

c) alla de kongl. bref, protokoll och handlingar, på hvilka nämnda räkenskaper och berättelser grunda sig.

§ 16. Den berättelse, som revisorerna, jemlikt § 6 här ofvan, skola upprätta öfver revisionen af statsverket, skall åtföljas af tabeller till jemförelse mellan statsinkomsternas beräknade och influtna belopp under revisionsåret samt mellan de i stat uppförda anslagen och

de verkliga utgifterna för samma tid, utvisande öfverskott eller brist på hvarje titel och på det hela.

Finna revisorerna något af Riksdagen faststaldt anslag vara öfverskridet eller draget till annat ändamål, än det af Riksdagen föreskrifna, eller ock något i öfrigt vid förvaltningen att erinra, eller är sådan upplysning eller handling, den revisorerna, om ock den icke afser revisionsåret, likväl uttryckligen förklarar sin önskan att erhålla, vederbörlig begäran oaktadt, icke vorden dem meddelad, eller förmena revisorerna på annat sätt sin rättighet såsom Riksdagens ombud för nära träd, så skola de sådant allt i samma berättelse anmärka och fullständigt utlåtande i ämnet afgifva.

2:o.

Derest kamrarne skulle enas om ny instruktion för Riksdagens revisorer, torde Andra Kammarens beslut vid mom. b) i sammansatta utskottets utlåtande n:o 5 få anses gälla den af Riksdagen beslutade nya instruktionen.

Stockholm den 3 maj 1893.

På det sammansatta utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.

Reservation:

af herr friherre *Åkerhielm*:

»Då jag icke anser den inbjudning till qvittning olika kammarebeslut emellan, som af utskottet framstälts, vara en sammanjemkning af skiljaktiga beslut sådan grundlagen afser, har jag icke kunnat biträda utskottets framställning».
